आजचे पंचांग

दिनांक : २० सप्टेंबर २०२६ वार : रविवार माह (अमावस्यांत) : भाद्रपद माह (पूर्णिमांत) : भाद्रपद ऋतु : शरद आयन : दक्षिणायन पक्ष : शुक्ल पक्ष तिथी : नवमी तिथी (सायंकाळी ०५:५१ पर्यंत) त्यानंतर दशमी तिथी नक्षत्र : पूर्वाषाढा नक्षत्र (२१ सप्टेंबर पहाटे ०४:३४ पर्यंत) त्यानंतर उत्तराषाढा नक्षत्र योग : सौभाग्य योग (दुपारी ०३:२२ पर्यंत) त्यानंतर शोभन योग करण : कौलव करण (सायंकाळी ०५:५१ पर्यंत) त्यानंतर तैतुला करण

दैनिक

राज्य लोकतंत्र

नवी दिशा... नवे विचार...

ट्रॅक्टरच्या चाकाखाली सापडून ८ वर्षीय मुलीचा मृत्यू

पुणे : ट्रॅक्टरच्या चाकाखाली सापडून आठ वर्षांच्या मुलीचा मृत्यू झाल्याची घटना कात्रज-कोंढवा रस्त्यावरील पिसोळी परिसरात घडली. याप्रकरणी ट्रॅक्टर चालकासह मालकाविरोधात पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला आहे. ट्रॅक्टर चालकाकडे वाहन चालवण्याचा परवाना नसल्याचे चौकशीत उघड झाले आहे. वर्षा अजय जगदेव (वय ८, सध्या रा. मासाळ चाळीजवळ, पिसोळी, कात्रज-कोंढवा रस्ता) असे मृत मुलीचे नाव आहे.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | रविवार, दि. २० सप्टेंबर २०२६ | वर्ष - १ | अंक - ३५३ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

महाराष्ट्र सदनातील गणेशोत्सवाला दिल्लीकरांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली / प्रतिनिधी

राजधानी दिल्लीतील कोपर्निकस मार्गावरील महाराष्ट्र सदनात सुरू असलेल्या सार्वजनिक गणेशोत्सवाला दिल्लीकरांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळत आहे. श्री गणरायाच्या दर्शनासाठी दररोज शेकडो भाविकांची गर्दी होत असून, मराठी बांधवांसह स्थानिक दिल्लीकरही मोठ्या संख्येने उत्सवात सहभागी होत आहेत. त्यामुळे महाराष्ट्र सदनाचा परिसर गणेशभक्ती आणि महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक रंगांनी भारून गेला आहे.

गणेशोत्सवानिमित्त महाराष्ट्र सदनात विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. महाराष्ट्राची लोकपरंपरा, कला आणि सांस्कृतिक वैभवाचे दर्शन घडविणाऱ्या कार्यक्रमांना उपस्थितांकडून चांगला प्रतिसाद मिळत आहे. संगीत, नृत्य आणि अन्य सांस्कृतिक सादरीकरणांमुळे उत्सवाला विशेष रंगत आली आहे.

उत्सवाचे आणखी एक प्रमुख आकर्षण ठरले आहे ते म्हणजे महाराष्ट्रीय खाद्यपदार्थांचे दालन. अस्सल महाराष्ट्रीय चवीचा आस्वाद घेण्यासाठी नागरिकांची मोठी गर्दी होत आहे. पारंपरिक खाद्यपदार्थांबरोबरच विविध खाद्यपदार्थांच्या स्टॉल्समुळे उत्सवात आलेल्या नागरिकांसाठी हा खाद्यसंस्कृतीचा वेगळा अनुभव ठरत आहे.

महाराष्ट्राच्या पारंपरिक कला आणि हस्तकलेचे दर्शन घडविणारी प्रदर्शन-विक्री दालनेही नागरिकांचे लक्ष वेधून घेत आहेत. पारंपरिक वस्तू, हस्तकला, कपडे आणि विविध कलावस्तूंची खरेदी करण्यासाठी नागरिकांची गर्दी होत आहे.

दिल्लीसारख्या बहुभाषिक आणि बहुसांस्कृतिक शहरात महाराष्ट्र सदनातील गणेशोत्सव हा केवळ धार्मिक उत्सव न राहता महाराष्ट्राची कला, संस्कृती, परंपरा आणि खाद्यसंस्कृती दिल्लीकरांपर्यंत पोहोचविणारे सांस्कृतिक व्यासपीठ ठरत आहे.

गणरायाच्या दर्शनासोबत सांस्कृतिक कार्यक्रम, महाराष्ट्रीय खाद्यपदार्थ आणि पारंपरिक कला-वस्तूंचा अनुभव घेता येत असल्याने महाराष्ट्र सदनातील गणेशोत्सवाला दिवसेंदिवस नागरिकांचा वाढता प्रतिसाद मिळत आहे.

स्वातंत्र्याच्या दाव्यांच्या देशात वकिलेलाच संरक्षणासाठी कोर्टाची पायरी!

मर्जीविरुद्ध विवाहाच्या दबावाविरोधात २६ वर्षीय महिला वकील न्यायालयात; दिल्ली उच्च न्यायालयाचा पोलिसांना तातडीने संरक्षणाचा आदेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

'बेटी बचाओ', महिला सक्षमीकरण आणि संविधानिक स्वातंत्र्याच्या घोषणा राजकीय व्यासपीठांवरून सातत्याने ऐकायला मिळतात. मात्र, राजधानी दिल्लीतील एका २६ वर्षीय महिला वकिलेला स्वतःच्या आयुष्याचा निर्णय घेण्यासाठी कुटुंबीयांच्या कथित दबावापासून संरक्षण मागण्यासाठी थेट उच्च न्यायालयाची दारे ठोठवावी लागल्याने या घोषणांच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

दिल्ली उच्च न्यायालयाने या महिला वकिलाच्या याचिकेवर सुनावणी करताना तिला तातडीने पोलीस संरक्षण देण्याचे निर्देश दिले आहेत. न्यायमूर्ती सौरभ बॅनर्जी यांनी हा आदेश दिला. याचिकाकर्तीने आपल्या पालक आणि नातेवाईकांकडून धमक्या, दबाव आणि हस्तक्षेप होत असल्याचा आरोप केला होता. तसेच, आपल्या इच्छेविरुद्ध कुटुंबीयांनी निवडलेल्या व्यक्तीशी विवाह करण्यासाठी दबाव आणला जात असल्याचे तिचे म्हणणे होते.

प्रश्न केवळ एका महिलेचा नाही. सज्ञान नागरिकाला स्वतःच्या आयुष्याबाबत निर्णय घेण्याचा अधिकार प्रत्यक्षात किती सुरक्षित आहे? हा त्याहून मोठा प्रश्न आहे.

न्यायालयाने स्पष्ट केलेल्या घटनात्मक चौकटीत जीवन, वैयक्तिक स्वातंत्र्य आणि प्रतिष्ठेचे संरक्षण हे राज्याचे कर्तव्य आहे. विवाह हा वैयक्तिक निवडीचा विषय असून, संमती असलेल्या सज्ञान व्यक्तीच्या निर्णयात कुटुंबीयांनी बळजबरीने हस्तक्षेप करणे संविधानिक स्वातंत्र्याच्या कसोटीवर तपासले जाणे आवश्यक आहे. दिल्ली उच्च न्यायालयाने यापूर्वीही अशाच प्रकरणांत सज्ञान व्यक्तींना त्यांच्या निवडीने जीवन जगण्याचा अधिकार असल्याचे अधोरेखित केले आहे.

या प्रकरणात संबंधित पोलीस ठाण्याच्या एसएचओ आणि बीट कर्मचाऱ्यांना महिलेच्या सुरक्षेसाठी आवश्यक ती पावले उचलण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. गरज भासल्यास तिने पोलिसांकडे तातडीने मदत मागावी, असेही आदेशात नमूद करण्यात आले आहे.

ती दुसऱ्या पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत स्थलांतरित झाल्यास तीन दिवसांत नवीन पत्ता संबंधित पोलिसांना कळवावा, जेणेकरून संरक्षण सुरू ठेवता येईल.

म्हणजेच, ज्या राज्यव्यवस्थेने प्रत्येक नागरिकाच्या स्वातंत्र्याची हमी द्यायची, त्याच व्यवस्थेत स्वतःच्या विवाहाच्या निर्णयासाठी एका महिला वकिलेला न्यायालयीन संरक्षण मागावे लागते, ही बाब गंभीर आत्मपरीक्षणाची आहे.

महिला स्वातंत्र्य केवळ घोषणांमध्ये, जाहिरातींमध्ये आणि सरकारी योजनांच्या प्रचारात दिसून चालणार नाही. एखादी सज्ञान महिला आपल्या आयुष्याचा निर्णय घेत असताना तिच्यावर दबाव येत असेल, तर प्रशासनाने न्यायालयाची पायरी चढण्याची वेळ येण्यापूर्वीच तिच्या अधिकारांचे संरक्षण करण्याची व्यवस्था उभी करणे अपेक्षित आहे.

घटना पुस्तकात सुरक्षित आणि स्वातंत्र्य प्रत्यक्ष जीवनात असुरक्षित असेल, तर सत्तेच्या घोषणांपेक्षा न्यायालयाचे आदेशच नागरिकांच्या स्वातंत्र्याची खरी कसोटी ठरतात.

जगाला आरसा दाखवण्याचे धाडस देशातही दाखवा!

विकसित देशांच्या कार्बन जबाबदारीवर मोदींचा हल्ला; मग भारतातील पर्यावरणीय प्रश्नांवरही तेवढीच स्पष्टता कधी?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

विकसित देशांचे दरडोई कार्बन उत्सर्जन भारताच्या तुलनेत सहा पटापर्यंत अधिक असल्याचे सांगत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी जागतिक हवामान राजकारणातील असमानतेवर जोरदार प्रश्न उपस्थित केला. भारताचे दरडोई उत्सर्जन जागतिक सरासरीच्या निम्म्यापेक्षाही कमी असल्याचेही त्यांनी नमूद केले. (झॲॅशीी खपषेऑरींळेप ईीॲशर्रीत्रक्ष)

जागतिक व्यासपीठावर विकसित देशांना आरसा दाखवण्याचे हे धाडस निश्चितच महत्त्वाचे आहे. भारताने पॅरिस करारातील काही उद्दिष्टे निर्धारित वेळेआधी साध्य केल्याचे सरकारी आकडेही दर्शवतात. जून २०२५ मध्ये देशाच्या स्थापित वीज क्षमतेपैकी ५० टक्के क्षमता बिगर-जीवाश्म स्रोतांमधून आली होती, तर मार्च २०२६ अखेर सौरऊर्जा क्षमता १५०.२६ गिगावॅटवर पोहोचली होती. (झॲॅशीी खपषेऑरींळेप ईीॲशर्रीत्रक्ष)

पण प्रश्न एवढाच आहेजगाला सुनावण्याचे हेच धाडस देशातल्या पर्यावरणीय प्रश्नांवरही दाखवले जाणार आहे का?

हवामान बदलाचा भार गरीब आणि विकासशील देशांवर अन्यायकारकरीत्या पडत असल्याचे मोदी सांगतात. मग देशातील प्रदूषण, जंगलतोड, अनियंत्रित शहरीकरण, वाढता औद्योगिक भार आणि पर्यावरणीय नियमांच्या अंमलबजावणीबाबतही सरकारकडून तितकीच कठोर भूमिका अपेक्षित आहे.

आंतरराष्ट्रीय मंचावर मोठी विधाने करणे आणि देशांतर्गत पर्यावरणीय प्रश्नांवर ठोस अंमलबजावणी करणेया दोन्ही गोष्टी एकत्र चालल्या तरच हवामान न्यायाची भूमिका विश्वासार्ह ठरेल.

जगाला आरसा दाखवताना देशातील आरशाकडेही पाहण्याची वेळ आली आहे.

दुष्काळी बैठकीत शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांपेक्षा काजू-बदामाचीच चर्चा; कृषिमंत्र्यांचा ताफा अडवून संतप्त शेतकऱ्यांनी दिले काजू-बदाम; ठोस उपाययोजनांची मागणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नांदेड : प्रतिनिधी

मराठवाड्यात दुष्काळाची तीव्रता वाढत असताना शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांवर चर्चा करण्यासाठी नांदेड येथे आयोजित दुष्काळी आढावा बैठकीत राजकीय आरोप-प्रत्यारोप आणि काजू-बदामाच्या चर्चेने रंग चढल्याचे चित्र समोर आले. या प्रकाराचा व्हिडीओ प्रसारित झाल्यानंतर शेतकरी आणि नागरिकांकडून नाराजी व्यक्त होत आहे.

नांदेडच्या नियोजन भवनात आठ जिल्ह्यांची आढावा बैठक झाली. पिकांचे नुकसान, पाणीटंचाई, पीकविमा, कर्जबाजारीपणा आणि नुकसानभरपाई यांसारख्या प्रश्नांवर तातडीने उपाययोजना अपेक्षित असताना बैठकीत नेत्यांमध्ये शाब्दिक खडाजंगी झाल्याचे सांगण्यात आले. काजू-बदाम तसेच अन्य खाद्यपदार्थांच्या मुद्द्यावरूनही टोलेबाजी झाल्याने बैठकीच्या उद्देशावर प्रश्न उपस्थित झाले.

दरम्यान, कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी वसमतजवळील टाकळगाव येथे दुष्काळग्रस्त पिकांची पाहणी केली. यावेळी संतप्त शेतकऱ्यांनी त्यांचा ताफा अडवून त्यांना काजू-बदाम भेट दिले. 'काजू-बदाम खायेंगे, दुष्काळ दौरा करेंगे' अशा घोषणा देत शेतकऱ्यांनी सरकारने केवळ पाहणी न करता पिकांच्या नुकसानीबाबत तातडीने ठोस निर्णय घ्यावा, अशी मागणी केली.

दुष्काळाच्या गंभीर परिस्थितीत शेतकऱ्यांच्या प्रत्यक्ष अडचणी, नुकसानभरपाई आणि पाण्याच्या प्रश्नांवर तातडीने निर्णय होणे अपेक्षित असल्याची भावना यावेळी शेतकऱ्यांनी व्यक्त केली.

कायद्याचे रखवालदारच कायद्याच्या कचाट्यात? सहकारमंत्र्यांना आरबीआयचा दणका!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लातूर : वृत्तसंस्था

सहकार क्षेत्राचे नियमन आणि सहकारी संस्थांमध्ये कायद्याची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी असलेल्या सरकारमधील सहकारमंत्री बाबासाहेब पाटील यांच्याच लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या संचालकपदावरून प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने (ठ्ठख) १८ सप्टेंबर रोजी बँकेला कायद्यानुसार अपात्र ठरणाऱ्या संचालकाला पदावरून हटविण्याचे निर्देश दिल्याने सहकार क्षेत्रात खळबळ उडाली आहे.

लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या आठ संचालकांच्या सलग दहा वर्षांहून अधिक कार्यकाळाच्या मुद्द्यावरून हे प्रकरण पुढे आले. यापैकी सात संचालकांनी १० सप्टेंबर रोजी आपल्या पदाचे राजीनामे दिले. मात्र, बाबासाहेब पाटील यांनी अद्याप संचालकपद सोडलेले नाही. त्यामुळे ठ्ठखच्या निर्देशांचा त्यांच्यावरही परिणाम होणार का, हा मुद्दा चर्चेचा विषय ठरला आहे.

या प्रकरणाची सुरुवात बँकेचे माजी कर्मचारी सतीश शेषराव जाधव यांच्या तक्रारीने झाली. त्यांनी २५ मे २०२६ रोजी ठ्ठखकडे आठ संचालकांच्या अपात्रतेचा मुद्दा उपस्थित केला. ठ्ठखकडून तत्काळ निर्णय न झाल्याने त्यांनी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या छत्रपती संभाजीनगर खंडपीठात धाव घेतली. ३ ऑगस्ट रोजी

न्यायालयाने ठ्ठखला या तक्रारीवर सहा आठवड्यांत निर्णय घेण्याचे निर्देश दिले.

दरम्यान, २०२५ मध्ये झालेल्या कायद्यातील दुरुस्तीनंतर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांच्या संचालकांसाठी सलग दहा वर्षांच्या कार्यकाळाची कमाल मर्यादा लागू करण्यात आली. त्यामुळे संबंधित संचालकांच्या पात्रतेचा प्रश्न केवळ प्रशासकीय बाब न राहता कायदेशीर चौकटीशी जोडला गेला आहे.

विशेष म्हणजे, सहकार खात्याचे नेतृत्व करणाऱ्या मंत्र्यांच्या संचालकपदाबाबतच नियामक संस्थेने निर्देश दिल्याने या प्रकरणाला अधिक राजकीय आणि प्रशासकीय महत्त्व प्राप्त झाले आहे. सहकार क्षेत्रातील संस्थांना नियमांचे पालन करण्याचे निर्देश देणाऱ्या सरकारमधील वरिष्ठ मंत्र्यांच्या बाबतीतच नियमांच्या अंमलबजावणीचा प्रश्न निर्माण होणे, हा योगायोग आहे की व्यवस्थेतील गंभीर विसंगती, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. मात्र, ठ्ठखचा निर्णय हा या प्रकरणातील अंतिम न्यायालयीन निकाल नाही. बाबासाहेब पाटील यांनी ठ्ठखचा निर्णय अयोग्य असल्याचे सांगत त्याला उच्च न्यायालयात आव्हान देणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे. त्यामुळे त्यांच्या संचालकपदाबाबतचा अंतिम कायदेशीर निर्णय न्यायालयीन प्रक्रियेनंतरच स्पष्ट होणार आहे. या संपूर्ण प्रकरणामुळे सहकार क्षेत्रातील संचालकांच्या कार्यकाळाची मर्यादा, पात्रता आणि नियामक संस्थांच्या अधिकारांची अंमलबजावणी यावरही चर्चा सुरू झाली आहे. नियम सर्वांसाठी समान असतील, तर सहकारमंत्र्यांच्या बाबतीतही त्याच निकषांची अंमलबजावणी होणार का, हा प्रश्न आता केंद्रस्थानी आला आहे. कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या यंत्रणेतील सर्वोच्च राजकीय जबाबदारी असलेल्या व्यक्तीच्या पदाबाबतच नियामक संस्थेने प्रश्न उपस्थित केला असेल, तर या प्रकरणाचा अंतिम न्यायालयीन निकाल केवळ एका संचालकाच्या पदाचे भवितव्य ठरवणार नाही; तर सहकार क्षेत्रात नियम सर्वांसाठी समान आहेत का, याबाबतही महत्त्वाचा संदेश देणार आहे. .

सरकारचे खटले लढवणाऱ्या वकिलांनाच मानधनासाठी कोर्टाची पायरी!

सरकारी यंत्रणेकडून थकीत बिलांना विलंब; दिल्ली उच्च न्यायालयाने तातडीने देयके मंजूर करण्याचे दिले आदेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली / प्रतिनिधी

सरकारची बाजू न्यायालयात मांडणाऱ्या पॅनेलवरील सरकारी वकिलांनाच आपले व्यावसायिक मानधन मिळवण्यासाठी न्यायालयाची दारे ठोठावण्याची वेळ आली आहे. दिल्ली सरकारच्या विभागांकडून वकिलांची व्यावसायिक मानधनाची बिले प्रलंबित राहिल्याच्या पार्श्वभूमीवर दिल्ली उच्च न्यायालयाने थकीत बिले तातडीने मंजूर करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्यामुळे सरकारी यंत्रणेच्या कार्यपद्धतीवर आणि देयकांच्या व्यवस्थेतील विलंबावर प्रश्न उपस्थित झाले आहेत.

सरकारसाठी न्यायालयीन लढाया लढणाऱ्या वकिलांना त्यांचे मानधन वेळेत मिळणे ही केवळ आर्थिक बाब नाही; तर सरकारी यंत्रणेने नियुक्त केलेल्या व्यावसायिकांप्रती असलेली प्रशासकीय जबाबदारीही आहे. मात्र, बिलांची प्रक्रिया लांबत असेल आणि त्यासाठी संबंधित वकिलांना न्यायालयीन हस्तक्षेपाची आवश्यकता भासत असेल, तर सरकारच्या स्वतःच्या कायदेशीर व्यवस्थेतील हा विलंब कितपत स्वीकारार्ह आहे? असा प्रश्न निर्माण होतो.

दिल्ली उच्च न्यायालयाने या समस्येवर केवळ थकीत बिले मंजूर करण्याचे निर्देश दिले नाहीत, तर संपूर्ण प्रक्रियेत पारदर्शकता आणण्यावरही भर दिला आहे. प्रत्येक वकिलाने सादर केलेल्या बिलाची सद्यस्थिती 'ऑनलाइन सिंगल विंडो सिस्टीम' (OSWS) पोर्टलवर त्यांच्या प्रोफाइलसमोर स्पष्टपणे दिसली पाहिजे, असे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

पोर्टलवरील तांत्रिक अडचणींमुळे बिले पुढे जात नसतील, तर संबंधित महसूल विभाग आणि उपआयुक्तांनी त्यावर तातडीने कार्यवाही करावी, असे निर्देश देण्यात आले आहेत. आवश्यक असल्यास न्यायालयीन आदेशांच्या प्रती तपासून 'बिल ट्रान्समिशन फॉर्म' (BTF) मॅन्युअली जारी करण्याचीही व्यवस्था करण्यास सांगण्यात आले आहे. इलेक्ट्रॉनिक बिलांचा निपटारा निश्चित कालमर्यादेत व्हावा आणि वकिलांना अनावश्यक प्रशासकीय त्रास सहन करावा लागू नये, यासाठी संबंधित विभागांनी ठरवलेल्या स्टँडर्ड ऑपरेटिंग प्रोसिजरचे (SOP) काटेकोर पालन करावे, असेही न्यायालयाने नमूद केले आहे. या आदेशाच्या पार्श्वभूमीवर पुढील प्रश्न अधिक महत्त्वाचा ठरतोसरकारला न्यायालयात कायदेशीर प्रतिनिधित्व देणाऱ्या वकिलांचेच मानधन वेळेवर देण्याची व्यवस्था सरकारला करता येत नसेल, तर सामान्य नागरिकांच्या देयकांबाबतच्या प्रशासकीय कार्यक्षमतेची कसोटी कोण घेणार? न्यायालयाने या प्रकरणातील अनुपालनाचा सविस्तर अहवाल नोव्हेंबर २०२६ मधील पुढील सुनावणीपूर्वी सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत. सरकारसाठी कायदा लढवणाऱ्या वकिलांना त्यांच्या हक्काच्या मानधनासाठीच कायद्याचा आधार घ्यावा लागणे, ही प्रशासकीय प्रक्रियेतील विलंबाची गंभीर नोंद म्हणून पाहावी लागेल.

संपादकीय

लोकशाहीचा खून की दडपशाहीचा खेळ?

पश्चिम बंगालमधील नंदिग्राम आणि रेजिनगर पोटनिवडणुकांच्या पार्श्वभूमीवर घडणाऱ्या घटनांनी निवडणूक प्रक्रियेच्या निष्पक्षतेबाबत गंभीर प्रश्न उपस्थित केले आहेत. तृणमूल कॉँग्रेसच्या ममता बॅनर्जी गटाला निवडणूक आयोगाच्या निर्णयामुळे पारंपरिक पक्षनाव आणि 'जोडाफूल' चिन्ह गमवावे लागले. आयोगाने दोन्ही गटांना स्वतंत्र नाव आणि चिन्ह देण्याचा निर्णय घेतला.

या निर्णयानंतर नंदिग्राममधील ममता गटाच्या उमेदवार संचिता प्रधान डे यांनी उमेदवारी मागे घेतली. त्यानंतर रेजिनगरचे उमेदवार रबीउल आलम चौधरी यांनीही माघार घेण्याची घोषणा केली. मात्र, पुढे पक्षाशी चर्चा आणि सुरक्षेच्या आश्वासनानंतर चौधरी यांनी पुन्हा निवडणूक लढण्याचा निर्णय घेतल्याचे वृत्त आहे. त्यामुळे या संपूर्ण प्रकरणाकडे केवळ 'उमेदवार पळाले' अशा राजकीय सोयीच्या भाषेत पाहण्यापेक्षा, नेमके दबावाचे स्वरूप काय होते, हा प्रश्न अधिक महत्त्वाचा ठरतो.

लोकशाही केवळ मतदानाच्या दिवशी मतपेटीसमोर उभे राहण्याचे नाव नाही. निवडणुकीपूर्वी उमेदवारांना मुक्तपणे प्रचार करता येणे, कार्यकर्त्यांना संघटित होता येणे आणि मतदारांना कोणत्याही भीतीशिवाय आपला प्रतिनिधी निवडता येणे ही त्याची मूलभूत पूर्वअट आहे. त्यामुळे एखादा उमेदवार दबाव, कार्यकर्त्यांवरील कारवाई, सुरक्षेची चिंता किंवा निवडणूक चिन्हाच्या अचानक बदलामुळे माघार घेत असल्याचे सांगत असेल, तर त्या दाव्यांची स्वतंत्र आणि पारदर्शक चौकशी होणे आवश्यक आहे.

पण याचबरोबर दुसरा प्रश्नही तितकाच महत्त्वाचा आहे. प्रत्येक उमेदवाराची माघार म्हणजे सरकारी दडपशाहीच, असा निष्कर्ष पुराव्याविना काढता येईल का? नंदिग्रामच्या प्रकरणात संचिता प्रधान डे यांच्या माघारीनंतर ममता बॅनर्जी यांनी कॉँग्रेस उमेदवाराला पाठिंबा देण्याची घोषणा केली. दुसरीकडे, त्या माघारीपूर्वी त्यांची मुख्यमंत्री शुभेंदू अधिकारी यांच्याशी भेट झाल्याचे वृत्त आहे. या घटनांचा परस्परसंबंध काय, याचे ठोस उत्तर अद्याप सार्वजनिकरीत्या स्पष्ट झालेले नाही.

याच काळात कॉँग्रेसचे नंदिग्राम उमेदवार मिलन प्रधान यांना २००७ मधील प्रकरणात अटक झाली. पोलिसांनी प्रलंबित वॉरंटचा आधार दिला, तर कॉँग्रेस आणि ममता गटाने या कारवाईच्या राजकीय हेतूवर प्रश्न उपस्थित केले. येथेही दोन्ही बाजूंचे दावे नोंदवून, कायदेशीर प्रक्रियेची स्वतंत्र तपासणी होणे आवश्यक आहे. आरोप म्हणजे पुरावा नव्हे आणि सरकारी स्पष्टीकरण म्हणजे अंतिम सत्यही नव्हे.

मात्र या घटनांची मालिका लोकशाहीसाठी अस्वस्थ करणारी आहे, एवढे नक्की. कारण निवडणूक आयोगासमोर पक्षांतर्गत संघर्ष, उमेदवारांच्या माघारी, पक्षचिन्हाचा वाद आणि त्याच वेळी कार्यकर्त्यांवरील दबावाच्या तक्रारी उभ्या राहत असतील, तर निवडणूक प्रक्रियेवरील जनतेचा विश्वास टिकवणे ही सर्व संबंधित संस्थांची जबाबदारी आहे.

सत्ताधारी पक्ष असो किंवा विरोधकनिवडणूक ही कोणत्याही पक्षाची खासगी मालमत्ता नाही. निवडणूक आयोग, पोलीस प्रशासन आणि न्यायव्यवस्था या संस्थांकडून समान अंतर आणि पारदर्शकता अपेक्षित असते. विरोधकांवर कारवाई झाली तर ती कायदेशीर प्रक्रियेतून आणि पुराव्यांच्या आधारेच झाली पाहिजे; सत्ताधाऱ्यांवर आरोप झाले तर त्यांचीही तथ्यांच्या कसोटीवर तपासणी झाली पाहिजे.

पश्चिम बंगालमधील या घटनांनी म्हणूनच केवळ ममता बॅनर्जी किंवा त्यांच्या पक्षाचा प्रश्न निर्माण केलेला नाही. प्रश्न आहे तो मतदाराच्या स्वातंत्र्याचा. उमेदवार बदलतो, पक्षाचे चिन्ह बदलते, कार्यकर्त्यांवर कारवाईचे आरोप होतात आणि प्रचाराच्या वातावरणाबाबत प्रश्न निर्माण होतातअशा वेळी मतदाराने कोणावर विश्वास ठेवायचा?

लोकशाहीचा खरा कस सत्ताधाऱ्यांना विरोध सहन करण्यात असतो. विरोधकांना निवडणूक लढण्याची समान संधी मिळणे ही लोकशाहीची किमान अट आहे. त्याच वेळी विरोधकांनीही प्रत्येक प्रशासकीय कारवाईला 'षड्यंत्र' ठरवण्याऐवजी पुरावे जनतेसमोर ठेवणे आवश्यक आहे.

पश्चिम बंगालमधील पोटनिवडणुका ६ ऑक्टोबरला होणार आहेत. आता खरी गरज आहे ती आरोप-प्रत्यारोपांची धुरळवण करण्याची नव्हे, तर प्रत्येक निर्णयाची पारदर्शक तपासणी करण्याची. उमेदवारांनी माघार का घेतली? कार्यकर्त्यांवर नेमका कोणता दबाव होता? पोलिसांच्या कारवायांना कायदेशीर आधार काय? आणि निवडणूक आयोगाच्या निर्णयामुळे निर्माण झालेल्या परिस्थितीत मतदारांची दिशाभूल होऊ नये यासाठी काय केले जात आहे?

या प्रश्नांची उत्तरे मिळाली तरच लोकशाहीवरील विश्वास टिकेल.

कारण लोकशाहीचा खून नेहमी गोळीबारानेच होत नाही. कधी तो भीतीच्या वातावरणात होतो, कधी संस्थांवरील अविश्वासातून आणि कधी मतदारासमोर असलेले पर्यायच कमी करून होतो. म्हणूनच आजचा प्रश्न 'ममता जिंकतील की कोण?' हा नसून त्याहून मूलभूत आहेमतदाराला निर्भयपणे निवड करण्याची संधी मिळते आहे का?

या प्रश्नाचे उत्तर सत्ताधारी आणि विरोधक दोघांनीही जनतेसमोर द्यायला हवे.

पिंपरी-चिंचवडमध्ये शालेय जिल्हास्तरीय बास्केटबॉल स्पर्धेला उत्साहात प्रारंभ

१४, १७ व १९ वर्षांखालील मुला-मुलींच्या गटात स्पर्धा; पहिल्या दिवशी चुरशीच्या लढती

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका आणि पुणे जिल्हा क्रीडा परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित शालेय जिल्हास्तरीय बास्केटबॉल स्पर्धेला सेंट उर्सुला हायस्कूल, निगडी येथे उत्साहात प्रारंभ झाला. दि. १९ ते २७ सप्टेंबर २०२६ या कालावधीत होणाऱ्या या स्पर्धेत १४, १७ आणि १९ वर्षांखालील मुला-मुलींच्या विविध गटांमध्ये सामने खेळविण्यात येत आहेत.

स्पर्धेचे उद्घाटन पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या उपमहापौर सौ. शर्मिलाताई बाबर यांच्या हस्ते झाले. यावेळी क्रीडा समिती सभापती श्री. कैलास कुटे, प्रशासन अधिकारी (क्रीडा) श्री. दत्तात्रय सूर्यवंशी यांच्यासह क्रीडा विभागातील अधिकारी-कर्मचारी, प्रशिक्षक, खेळाडू आणि क्रीडाप्रेमी उपस्थित होते.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक क्रीडा पर्यवेक्षक श्री. अरुण कडूस यांनी केले, तर सूत्रसंचालन श्रीमती सुनीता पालवे यांनी केले. उद्घाटनप्रसंगी श्री. राजेंद्र महाजन, श्री. सचिन ववले, श्री. निखिल सरीन, श्रीमती रोहिणी कदम, श्रीमती वर्षा थोरात तसेच त्यांचे सहकारी उपस्थित होते.

यावेळी मान्यवरांनी सहभागी खेळाडूंना शुभेच्छा दिल्या. शालेय विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी शिक्षणासोबत क्रीडा क्षेत्रालाही

प्रोत्साहन देणे आवश्यक आहे. अशा स्पर्धांमुळे विद्यार्थ्यांमध्ये शिस्त, संघभावना, आत्मविश्वास आणि नेतृत्वगुण विकसित होण्यास मदत होते, असे उपस्थित मान्यवरांनी नमूद केले.

क्र., विजेता संघ, प्रतिस्पर्धी संघ गुण

१ सिम्बायोसिस ज्युनिअर कॉलेज कमलनयन बजाज हायस्कूल १४-०८

२ इंदिरा स्कूल जय हिंद हायस्कूल २०-००

३ अक्षरा इंटरनॅशनल स्कूल साधू वासवानी स्कूल १८-०६

४ कमलनयन बजाज हायस्कूल ज्युनिअर कॉलेज १४-०८

५ सिटी प्राईड ज्युनिअर कॉलेज इंदिरा नॅशनल स्कूल १३-०५

६ नोव्हेल ज्युनिअर कॉलेज क्रीम सन अँड शॉप ग्लोबल स्कूल ०८-०४

७ सेंट उर्सुला हायस्कूल नोव्हेल ज्युनिअर कॉलेज २६-००

८ एल प्रो स्कूल, चिंचवड सिम्बायोसिस ज्युनिअर कॉलेज

या जिल्हास्तरीय स्पर्धेत पुणे जिल्ह्यातील विविध शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयांतील खेळाडू मोठ्या उत्साहाने सहभागी झाले आहेत. पुढील दिवसांत विविध वयोगटांतील सामने रंगणार असून, स्पर्धेत चुरशीच्या आणि उत्कंठावर्धक लढती पाहायला मिळणार आहेत.

पिंपळे सौदागरमध्ये दोन वर्षांपासून सार्वजनिक शौचालय बंद

ज्येष्ठ नागरिकांचा मूक निषेध; दोन दिवसांत सुविधा सुरू न केल्यास आंदोलनाचा इशारा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

पिंपळे सौदागर येथील कुंजीर चौकातील राजमाता जिजाऊ उद्यानाशेजारी (वर्ल्ड पार्क) असलेले सार्वजनिक शौचालय गेल्या दोन वर्षांपासून बंद असल्याने नागरिकांमध्ये तीव्र नाराजी आहे. या प्रश्नाकडे प्रशासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी ज्येष्ठ नागरिकांसह नागरिकांनी तोंडावर हात ठेवून मूक निषेध आंदोलन केले. येत्या दोन दिवसांत शौचालय सुरू न केल्यास तीव्र आंदोलन करण्याचा इशारा नागरिकांनी दिला आहे.

शौचालय बंद असल्याने परिसरातील नागरिक, ज्येष्ठ नागरिक तसेच महिला आणि इतर नागरिकांची गैरसोय होत असल्याचे आंदोलनकर्त्यांनी सांगितले. शौचालय बंद ठेवण्यामागे कधी पाणी तर कधी वीजपुरवठ्याचे कारण दिले जात असल्याचा आरोप नागरिकांनी केला.

दरम्यान, शौचालय परिसरात मोठ्या प्रमाणात कचरा साचल्याने अस्वच्छतेची समस्याही निर्माण झाली आहे.

या प्रश्नाची दखल घेत पिंपरी-चिंचवड महापालिकेच्या नगरसेविका डॉ. कुंदाताई संजय भिसे आणि उन्नती सोशल फाउंडेशनचे संस्थापक संजय भिसे यांनी घटनास्थळी भेट देऊन पाहणी केली. त्यांनी संबंधित ठेकेदार सुबोध ठाकूर यांच्याकडे शौचालय दोन वर्षांपासून बंद ठेवण्याबाबत जाब विचारला.

शौचालयाच्या इमारतीतील गाळ्यांचा अनधिकृत वापर होत असल्याचा आरोपही नागरिकांनी केला. ई-सेवा केंद्रासाठी राखीव असलेल्या गाळ्यात पंचर काढण्याचा व्यवसाय सुरू असल्याचेही नागरिकांच्या निदर्शनास आले.

दरम्यान, भाजप शहराध्यक्ष तथा नगरसेवक शत्रुघ्न काटे आणि नगरसेविका अनिताताई संदीप काटे यांच्या सहकार्याने हा प्रश्न लवकरच मार्गी लावण्यात येईल, असे आश्वासन नगरसेविका डॉ. कुंदाताई भिसे यांनी नागरिकांना दिले. मात्र, दोन दिवसांत सार्वजनिक शौचालय सुरू न झाल्यास आंदोलन तीव्र करण्याचा इशारा नागरिकांनी दिल्याने महापालिका प्रशासन आता काय भूमिका घेते, याकडे परिसराचे लक्ष लागले आहे.

फुलेनगरमध्ये बांधकाम साइटवर विजेचा धक्का लागून कामगाराचा मृत्यू

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

भोसरीएमआयडीसीतील फुलेनगर येथील बांधकाम साइटवर इलेक्ट्रिक मोटार सुरू करताना विजेचा धक्का लागून २५ वर्षीय कामगाराचा मृत्यू झाल्याची घटना समोर आली आहे. या प्रकरणी भोसरी पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, १८ सप्टेंबर रोजी सकाळी सुमारे ११ वाजण्याच्या सुमारास सी.बी.एन.जे. इंजिनिअरिंग प्रा. लि. कंपनीच्या फुलेनगर, एमआयडीसी भोसरी येथील बांधकाम साइटवर ही घटना घडली.

याप्रकरणी नीरज शिवप्रसाद अदिवासी (कोल) यांनी तक्रार दिली आहे. मृत कामगाराचे नाव सूरज शिवप्रसाद अदिवासी (वय २५) असे आहे.

तक्रारीनुसार, सूरज हा बांधकाम साइटवरील खड्ड्यामध्ये इलेक्ट्रिक पंपाच्या साहाय्याने पाणी काढण्यासाठी खड्ड्यामध्ये उतरला होता. त्यावेळी त्याने आवाज देण्यापूर्वीच आरोपी राधेश्याम ऊर्फ उमाशंकर रामकरण अदिवासी याने निष्काळजीपणे इलेक्ट्रिक मोटार सुरू केली. त्यामुळे सूरज याला विजेचा जोरदार धक्का बसला. त्यानंतर त्याची प्रकृती बिघडून त्याचा मृत्यू झाल्याचे तक्रारीत नमूद करण्यात आले आहे. या प्रकरणी गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, भोसरी पोलिसांकडून तपास सुरू आहे.

चिखलीत कंपनीच्या कार पेंट शॉपमध्ये कामगाराला लोखंडी पाइपने मारहाण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

गाडीला लावलेली सिल्व्हर टिकली काढण्यावरून झालेल्या वादातून एका कामगाराला लोखंडी पाइपने मारहाण करून जखमी केल्याची घटना चिखली येथील टाटा मोटर्स कंपनीच्या कार लॉट पेंट शॉपमध्ये घडली.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, १५ सप्टेंबर रोजी रात्री सुमारे ८.३० वाजता टाटा मोटर्स कंपनीच्या कार प्लांट पेंट शॉपमध्ये ही घटना घडली. याप्रकरणी गौरव दिलीप भिवटे (वय २१, आळंदी, ता. हवेली, जि. पुणे) यांनी तक्रार दिली आहे. तक्रारीनुसार, आरोपी ओमकार शिंदे (वय १९, रा.मोरेवस्ती, चिखली) हा तक्रारदारासोबत काम करतो. आरोपीने तक्रारदाराच्या गाडीला लावलेली सिल्व्हर टिकली खोडसाळपणातून काढत असल्याने तक्रारदाराची गाडी कव्हर होत नव्हती. ही बाब लक्षात आल्यानंतर तक्रारदाराने आरोपी बाबत सीनियर लाईनमनकडे तक्रार केली. त्यावेळी आरोपी हातात लोखंडी पाइप घेऊन आला. तक्रार का करतोस, असे म्हणत त्याने तक्रारदाराच्या डाव्या डोळ्याच्या वर लोखंडी पाइपने मारहाण करून जखमी केले. त्यानंतर लाथाबुक्क्यांनी मारहाण करून शिवीगाळ केल्याचे तक्रारीत नमूद आहे. या प्रकरणी चिखली पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, पोलिसांकडून पुढील तपास सुरू आहे.

मावळातील सुदवडीत डिलिव्हरी कंपनीच्या 'एचआर'वर पिस्तुलातून गोळीबार

पिंपरी-चिंचवड (दि. १९ सप्टेंबर २०२६) :- डिलिव्हरी कंपनीतून कामावरून काढल्याच्या रागातून माजी कर्मचाऱ्याने कंपनीतील कर्मचाऱ्यावर पिस्तूल रोखून गोळीबार करण्याचा प्रयत्न केल्याची घटना मावळ तालुक्यातील सुदवडी येथे घडली. या प्रकरणी तळेगाव एमआयडीसी पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, १७ सप्टेंबर रोजी सायंकाळी सुमारे ७ वाजण्याच्या सुमारास सुदवडी येथीलएका कंपनीतील चहाच्या टपरीजवळ ही घटना घडली. याप्रकरणी आदेश दुबे (वय २६, व्यवसाय नोकरी, कंपनी एच.आर) यांनी तक्रार दिली आहे. तक्रारीनुसार, आरोपी राजा ऊर्फ मोहम्मद नैयर मंसुरी (वय अंदाजे २६) हा कंपनीमध्ये पूर्वी ॲम्ब्युलन्स चालक म्हणून काम करत होता. तो कंपनीत विनापरवाना प्रवेश करून आला. कंपनीतून काढून टाकल्याचा राग मनात धरून त्याने तक्रारदारास जीवे ठार मारण्याच्या उद्देशाने पिस्तूल काढून त्यांच्यावर रोखून गोळीबार करण्याचा प्रयत्न केल्याचे तक्रारीत नमूद आहे.

'क्रांती क्रीडा मंडळा'ची 'रंगीबेरंगी फुलांची भव्य सजावट गणेशभक्तांचे लक्ष घेतेय वेधून..

■ पुणे : प्रतिनिधी

श्री गणरायाच्या आगमनानिमित्त पिंपळे सौदागर येथील क्रांती क्रीडा मंडळाने यंदा भव्य आणि आकर्षक फुलांची सजावट साकारली आहे. असंख्य रंगीबेरंगी फुलांनी तयार करण्यात आलेली मनमोहक आरास, आकर्षक रोषणाई आणि भक्तिमय वातावरण यामुळे मंडळाची सजावट गणेशभक्तांचे लक्ष वेधून घेत आहे. यंदाच्या गणेशोत्सवात क्रांती क्रीडा मंडळाची ही फुलांची सजावट भाविकांसाठी विशेष आकर्षण ठरत आहे.

गणेशोत्सवानिमित्त मंडळाच्या परिसरात विविध रंगांच्या फुलांचा कलात्मक पद्धतीने वापर करून आकर्षक सजावट करण्यात आली आहे. फुलांची आरास आणि

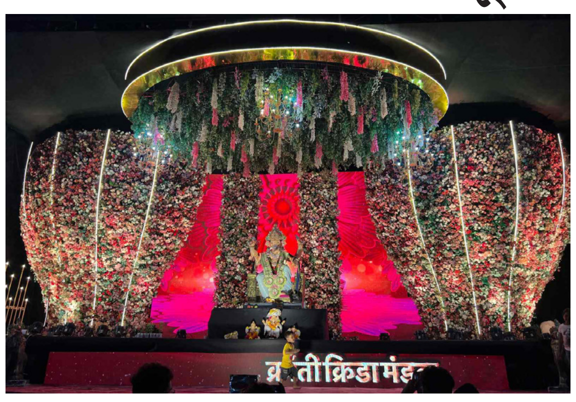

त्याला जोड देणारी विद्युत रोषणाई यामुळे परिसराला उत्सवी स्वरूप प्राप्त झाले आहे. गणरायाच्या दर्शनासाठी येणाऱ्या भाविकांना सजावटीचा आनंद घेता यावा, यासाठी मंडळाच्या कार्यकर्त्यांनी विशेष नियोजन केले आहे.

पिंपरी-चिंचवडमधील फुलांच्या भव्य सजावटीचा अनुभव घेण्यासाठी नागरिकांनी क्रांती क्रीडा मंडळाला भेट द्यावी, असे आवाहन करण्यात आले आहे. पिंपळे सौदागर परिसरातील नागरिकांनी आपल्या परिवारासह, मित्रपरिवारासह आणि आप्तेष्टांसह मंडळाला आवर्जून भेट देऊन गणरायाचे दर्शन घ्यावे आणि आकर्षक फुलांची आरास पाहावी, असे मंडळाच्या वतीने सांगण्यात आले.

नेपाळ दुर्घटनेच्या पार्श्वभूमीवर सोडला सुटकेचा श्वास..

सुनिता पाटील आणि वंदना बहिरट यांची कैलास मानसरोवर यात्रा सुखरूप पूर्ण; माहेरी भावूक स्वागत

■ पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

नेपाळ चीन सीमेवरील मेनगेट तसेच नेपाळ सीमावर्ती भागामध्ये झालेल्या भीषण दुर्घटनेमुळे संपूर्ण देश आणि महाराष्ट्रात चिंतेचे ढग जमा झाले होते. महाराष्ट्रातील अनेक यात्रेकरूंच्या सुरक्षिततेबद्धल सर्वत्र प्रार्थना केली जात असतानाच, रावेत प्राधिकरण परिसरातून एक अत्यंत दिलासादायक आणि सुखद वृत्त समोर आले आहे. सुनिता प्रमोद पाटील व वंदना राजेंद्र बहिरट या दोन्ही सख्ख्या बहिणींनी अत्यंत खडतर आणि आव्हानात्मक मानली जाणारी कैलास मानसरोवर तीर्थयात्रा कोणत्याही विघ्नाशिवाय यशस्वीरीत्या पूर्ण केली आहे. त्या सुखरूप माहेरी परतल्याने पाटील व बहिरट कुटुंबासह संपूर्ण परिसराने सुटकेचा श्वास सोडला आहे. सुभाष वैद्य गुरुजी, ठाणे यांच्या मार्गदर्शनाखाली खडतर कैलास मानसरोवर यात्रा पूर्ण करण्यात आली.

माहेरी आगमन होताच दोन्ही भगिनींचे नातेवाईक, मित्रपरिवार आणि परिसरातील नागरिकांनी पारंपरिक पद्धतीने औक्षण करून अत्यंत भावूक वातावरणात स्वागत केले. या प्रसंगी दोन्ही

बहिणीच्या ओटीभरणाचा व पादयपूजनाचा कार्यक्रम संपन्न झाला. कार्यक्रमाचे आयोजन भावजायी रुपाली विजयकुमार पाटील यांनी केले. मंगला साळुंखे, अलका पाटील, विजया पाटील, सोनल मुळे जहागीरदार,अंकिता धनके पाटील यांनी त्यांचे माहेरी स्वागत केले.

या निमित्ताने आयोजित करण्यात आलेल्या स्वागत सोहळ्यात पाटील आणि बहिरट यांनी मानसरोवर यात्रेदरम्यानचे आपले थरारक आणि भक्तीमय अनुभव उपस्थितांसमोर मांडले. नेपाळमधील प्रतिकूल हवामान, कठीण रस्ते, डोंगररांगा आणि अत्यंत कमी प्राणवायू (ऑक्सिजन) असलेल्या वातावरणात केवळ दृढ इच्छाशक्ती आणि भोलेनाथांवरील अढळ श्रद्धेमुळेच आम्ही हा प्रवास पूर्ण करू शकलो, अशा भावना त्यांनी व्यक्त केल्या. त्यांचा हा प्रवास ऐकताना उपस्थित नागरिकही भावूक झाले होते.

नेपाळ दुर्घटनेतील मृत भाविकांना श्रद्धांजली

आपल्या दोन्ही लेकी सुखरूप परतल्याचा आनंद साजरा करत असतानाच, दोन्ही कुटुंबांनी सामाजिक भान आणि संवेदनशीलता जपली. नेपाळमधील दुर्दैवी अपघातात प्राण गमावलेल्या महाराष्ट्रातील आणि देशातील सर्व निष्पाप प्रवासी भक्तांना या कार्यक्रमात अत्यंत जड अंतःकरणाने श्रद्धांजली वाहण्यात आली. उपस्थित सर्व नागरिक आणि नातेवाईकांनी दोन मिनिटे स्तब्धता पाळून मृत आत्म्यांना ईश्वर चरणी स्थान मिळो, अशी प्रार्थना केली.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

घोडगंगा सहकारी साखर कारखाना खाजगीकरणाकडे नेण्याचा संचालक मंडळाचा डाव असल्याचा संशय; आजच्या सर्वसाधारण सभेला सभासदांनी उपस्थित राहण्याचे आवाहन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

शिरूर (पुणे): रावसाहेबदादा पवार घोडगंगा सहकारी साखर कारखाना खाजगीकरणाच्या उंबरठ्यावर असल्याचा संशय व्यक्त होत असून, या पार्श्वभूमीवर आज आयोजित करण्यात आलेल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेला सर्व सभासदांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे, असे आवाहन विरोधक आणि जागरूक सभासदांकडून करण्यात आले आहे.

गेल्या काही हंगामांपासून कारखाना आर्थिक अडचणींमुळे बंद असून, एनसीडीसी (छ्डूउ) कडून मिळणाऱ्या कर्ज प्रस्तावात तांत्रिक अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. कारखाना सुरू करण्यासाठी शासकीय किंवा सहकारी पातळीवर ठोस प्रयत्न करण्याऐवजी, अध्यक्ष व संचालक मंडळ जाणीवपूर्वक हा कारखाना खाजगी भांडवलदारांच्या घशात घालण्याचा (खाजगीकरण करण्याचा) डाव आखत असल्याचा संशय सभासदांमध्ये व्यक्त केला जात आहे.संचालक मंडळाचा हा कथित डाव हाणून पाडण्यासाठी आणि कारखान्याचे सहकार क्षेत्रातील अस्तित्व टिकवण्यासाठी आज १९ सप्टेंबर रोजी होणाऱ्या सर्वसाधारण सभेत प्रशासनाला आणि व्यवस्थापनाला जाब विचारण्याचा पवित्रा सभासदांनी घेतला आहे.

पावसाने पाठ फिरवल्याने शेतकरी चिंतेत; खरीप पिके कोमेजली

चारा-पाण्याचा प्रश्न गंभीर होण्याची भीती; रब्बी हंगामाचेही गणित बिघडण्याची शक्यता

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी धामणी । प्रतिनिधी

आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागातील लोणी, धामणी परिसरातील जिराईत पट्ट्यात यंदा सुरुवातीला पावसाने दमदार हजेरी लावल्याने शेतकऱ्यांनी खरीप पिकांची पेरणी केली. मात्र, त्यानंतर पावसाने दीर्घ विश्रांती घेतल्याने खरीप पिके कोमेजू लागली असून जिराईत शेतकऱ्यांची चिंता वाढली आहे. गेल्या दीड-दोन महिन्यांपासून ढगाळ वातावरण आणि तुरळक सरी सुरू असल्या तरी दमदार पाऊस झालेला नाही.

सुरुवातीच्या पावसाच्या भरवशावर शेतकऱ्यांनी बाजरी, सोयाबीन, मका, तूर, उडीद आणि मूग या पिकांची लागवड केली. मात्र, पिकांच्या वाढीच्या काळातच पावसाने दडी मारल्याने पिकांना पाण्याची गरज भासू लागली आहे. आणखी काही दिवस पावसाची अशीच प्रतीक्षा राहिल्यास शेतकऱ्यांच्या मेहनतीवर पाणी फिरण्याची भीती व्यक्त होत आहे.

तालुक्यातील काही बागायती भागांना डिंभा उजवा कालव्याच्या पाण्यामुळे दिलासा मिळत असला, तरी मांदळेवाडी, वडगावपीर, लोणी, धामणी, पहाडदरा, शिरदाळे परिसरातील कोरडवाहू शेतकऱ्यांची परिस्थिती बिकट होत चालली आहे. कालव्याच्या पाण्याचा लाभ सर्व शेतकऱ्यांना मिळत नसल्याने

जिराईत भागातील शेती पूर्णपणे पावसावर अवलंबून आहे.

रब्बीचे गणितही धोक्यात

खरीप पिकांबरोबरच आता रब्बी हंगामाचे गणितही पावसावर अवलंबून आहे. जोरदार पाऊस झाला नाही तर खरीप उत्पादनात मोठी घट होण्याची शक्यता आहे. त्याचबरोबर नाले, ओढे, विहिरी आणि अन्य जलस्रोतांमध्ये पुरेसा पाणीसाठा झाला नाही, तर आगामी रब्बी हंगामासाठीही पाण्याची टंचाई निर्माण होऊ शकते.

पिकांसोबतच जनावरांच्या चारा आणि पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्नही गंभीर होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या नजरा सध्या आकाशाकडे लागल्या आहेत.

दरम्यान, डिंभा उजवा कालव्याला पाणी सोडल्यास काही भागातील विहिरींच्या पाणीपातळीत वाढ होऊन शेतीला काही प्रमाणात दिलासा मिळू शकतो. त्यामुळे कालव्याचे पाणी सोडण्याची मागणी शेतकऱ्यांकडून होत आहे. मात्र, रब्बी हंगामासाठी जलस्रोत भरून काढण्यासाठी दमदार पावसाची आवश्यकता असल्याचे शेतकरी सांगत आहेत.

पावसाने आणखी दडी मारल्यास खरीप हंगाम कसा-बसा हाती आला तरी उत्पादनात मोठी घट होण्याची शक्यता आहे. त्यानंतर रब्बी हंगाम, जनावरांचा चारा आणि पिण्याचे पाणी यांचे काय, हा प्रश्न शेतकऱ्यांसमोर उभा राहिला आहे. त्यामुळे पूर्व भागातील कोरडवाहू शेतकऱ्यांना आता दमदार पावसाची प्रतीक्षा आहे.

गणेशोत्सवात वडगावपीरचा पाटील मळा सहा दिवस अंधारात

डीपी नादुरुस्त; वारंवार तक्रारी करूनही महावितरणकडून दुरुस्ती नाही

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी-धामणी । प्रतिनिधी

वडगावपीर (ता. आंबेगाव) येथील पाटील मळा परिसरातील वीज वितरण यंत्रणेतील डीपी नादुरुस्त झाल्याने गेल्या सहा दिवसांपासून वीजपुरवठा खंडित आहे. गणेशोत्सवाच्या काळातही वारंवार तक्रारी करून वीजपुरवठा सुरळीत न झाल्याने ग्रामस्थांमध्ये तीव्र नाराजी व्यक्त होत आहे.

पाटील मळ्यातील डीपी नादुरुस्त झाल्याने नागरिकांना सलग सहा दिवस अंधारात राहावे लागत आहे. वीजपुरवठा खंडित असल्याने पाणीपुरवठा, घरगुती कामे आणि दैनंदिन व्यवहारांवर मोठा परिणाम झाला आहे. गणेशोत्सव सुरू असताना नागरिकांना अंधारात आरती करण्याची

वेळ आली आहे.

ग्रामस्थांनी महावितरणकडे वारंवार तक्रारी करूनही अद्याप डीपीची दुरुस्ती करण्यात आलेली नसल्याचे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यामुळे वीजपुरवठा सुरळीत करण्यासाठी महावितरणकडून तातडीने कार्यवाही करावी, अशी मागणी होत आहे.

दरम्यान, याच परिसरातील दुसऱ्या डीपीवरील 'बाटला' उपकरण बदलण्याची मागणीही ग्रामस्थांनी केली होती. संबंधित उपकरण बदलण्यात आले; मात्र जवळपास वर्ष उलटूनही ही यंत्रणा बंदच असल्याचा आरोप ग्रामस्थांनी केला आहे. त्यामुळे उपलब्ध वीज यंत्रणेवर अतिरिक्त भार पडत असून, परिसरात वारंवार वीजपुरवठ्याच्या समस्या निर्माण होत असल्याचे ग्रामस्थांचे म्हणणे आहे.

वीजबिल थकल्यानंतर वीज कनेक्शन तोडण्यासाठी महावितरणकडून तत्परतेने कारवाई केली जाते. त्याच तत्परतेने नादुरुस्त डीपी दुरुस्त करून आवश्यक उपकरणे बदलण्यासाठीही दाखवावी, अशी संतप्त प्रतिक्रिया ग्रामस्थांनी व्यक्त केली.

पाटील मळ्यातील वीजपुरवठा तातडीने सुरळीत करून बंद असलेली यंत्रणा कार्यान्वित करावी, अशी मागणी ग्रामस्थांनी केली आहे. यासंदर्भात महावितरणच्या कर्मचाऱ्यांकडे विचारणा केली असता समाधानकारक उत्तर मिळत नसल्याची तक्रारही ग्रामस्थांनी केली.

वडगाव काशिंबेग येथे आरोग्य तपासणी शिबिर; ४१७ नागरिकांची तपासणी

कर्करोग तपासणीत पाच संशयित रुग्ण; २० जणांना नेत्रशस्त्रक्रियेचा सल्ला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मंचर । वृत्तसंस्था

गणेश फेस्टिव्हलनिमित्त श्री स्वयंभू मोरया अर्धपीठ गणपती देवस्थान ट्रस्ट, श्रीक्षेत्र वडगाव काशिंबेग यांच्या वतीने जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेत मोफत सर्वरोग निदान व आरोग्य तपासणी शिबिराचे आयोजन करण्यात आले. या शिबिरात सुमारे ४१७ नागरिक व विद्यार्थ्यांची विविध आजारांसाठी तपासणी करण्यात आली.

शिबिराचे उद्घाटन सरपंच वैभव पोखरकर व माजी सरपंच बाळासाहेब पिंगळे यांच्या हस्ते झाले. शिबिराला नागरिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. डॉक्टर कथे डायग्नोस्टिक सेंटरच्या पथकाने रक्त तपासणी, तळेगाव येथील कॅन्सर सेंटरच्या पथकाने कर्करोग तपासणी, तर नारायणगाव येथील पद्मश्री डॉ. मनोहर डोळे मेडिकल फाउंडेशनच्या पथकाने नेत्र तपासणी केली.

यावेळी पोटाचे विकार, दंतविकार, संधिवात, हृदयरोग, हाडांचे विकार, रक्तातील साखर तसेच होमिओपॅथीविषयक तपासणी करण्यात आली. विद्यार्थ्यांची रक्तगट व हिमोग्लोबिन तपासणीही करण्यात आली.

आंबेगाव तालुका मेडिकल प्रॅक्टिशनर असोसिएशनचे डॉ. प्रतीक गायकवाड, डॉ. सुहास कहडणे, डॉ. क्षितिज काकडे, डॉ. राजश्री कोल्हे, डॉ. अमित भोर, डॉ. रवींद्र कानडे, डॉ. अजय सलगर व डॉ. दीप्ती ठोकळ यांनी रुग्णांची तपासणी केली. लांडेवाडी आरोग्य उपकेंद्राचे वैभव खीरड, पानसरे, मनीषा मंडलिक, अर्चना निंबाळकर, ओंकार जगताप व सुषमा वाळुंज यांनी सहकार्य केले.

यावेळी सरपंच वैभव पोखरकर, उपसरपंच आशा वाळुंज, माजी सरपंच बाळासाहेब पिंगळे, देवस्थान ट्रस्टचे संस्थापक अध्यक्ष ॲड. विलास शेटे, सचिव शरद निसाळ, ग्रामपंचायत सदस्य कल्पना कडधेकर, शालेय व्यवस्थापन समितीचे अध्यक्ष दत्तात्रय वायकर, उपाध्यक्ष सुप्रभा पिंगळे, मुख्याध्यापक हेमंत विटकर व गोरक्ष फुलसुंदर उपस्थित होते. प्रास्ताविक व सूत्रसंचालन बाळासाहेब सैद यांनी केले.

मॉन्सून परतीच्या वाटेवर; महाराष्ट्रात पुढील पाच दिवस पावसाचा अंदाज

कोकण, घाटमाथा आणि विदर्भातील काही भागांत जोरदार सरींची शक्यता

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई / प्रतिनिधी

मॉन्सूनचा परतीचा प्रवास सुरू झाला असून, १९ सप्टेंबरपासून पश्चिम राजस्थानच्या काही भागांतून मॉन्सूनने माघार घेतली आहे. पुढील तीन ते चार दिवसांत राजस्थानच्या आणखी काही भागांसह पंजाब आणि सौराष्ट्र-कच्छमधूनही मॉन्सून माघारीसाठी अनुकूल परिस्थिती निर्माण होण्याची शक्यता असल्याची माहिती हवामान विभागाने दिली आहे.

दरम्यान, महाराष्ट्रातील काही भागांत हलका ते मध्यम पाऊस सुरू असून, अनेक भागांत मात्र पावसाची प्रतीक्षा कायम आहे. काही ठिकाणी उन्हाचा चटकाही जाणवत आहे. राज्यात पुढील पाच दिवस विविध भागांत मेघगर्जनेसह पावसाचा अंदाज वर्तविण्यात आला आहे.

रविवारचा अंदाज : रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे व सातारा घाटमाथा, कोल्हापूर घाटमाथा तसेच कोल्हापूर, सातारा, सांगली, पुणे, अहिल्यानगर, सोलापूर, बीड, धाराशिव, लातूर, परभणी, नांदेड, हिंगोली, यवतमाळ, अमरावती,

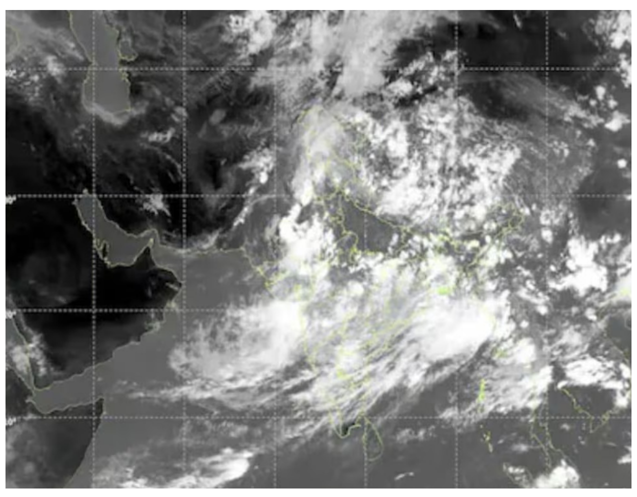

वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर, भंडारा, गोंदिया आणि गडचिरोली येथे विजांच्या कडकडाटासह पावसाची शक्यता आहे. मुंबई, ठाणे, पालघर, नाशिक, नंदुरबार, छत्रपती संभाजीनगर आणि जालना येथे हलक्या सरींचा अंदाज आहे.

सोमवारी जोरदार पावसाची शक्यता : पुणे, सातारा आणि कोल्हापूर घाटमाथ्यासह कोल्हापूर, सांगली व सातारा जिल्ह्यात जोरदार पावसाचा इशारा देण्यात आला आहे. रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, पुणे, नाशिक घाटमाथा, नाशिक, अहिल्यानगर, सोलापूर, छत्रपती संभाजीनगर, जालना, बीड, धाराशिव, परभणी, लातूर, नांदेड, हिंगोली, बुलढाणा, वाशिम, अकोला, अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर, भंडारा, गोंदिया आणि गडचिरोली येथे विजांसह पाऊस होण्याची शक्यता आहे. मंगळवारी कोकण-घाटमाथ्यावर जोर : रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, सातारा घाटमाथा आणि कोल्हापूर घाटमाथ्यावर जोरदार पावसाचा अंदाज आहे. ठाणे, रायगड, पुणे घाटमाथा, कोल्हापूर, पुणे, सांगली, सातारा, सोलापूर, धाराशिव, लातूर आणि नांदेड येथे विजांसह पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. मुंबई, पालघर, नाशिक घाटमाथा, नाशिक, अहिल्यानगर, बीड, परभणी आणि हिंगोली येथे विजांसह हलक्या सरींचा अंदाज आहे. बुधवारीही पावसाची शक्यता : रत्नागिरी, सातारा घाटमाथा, कोल्हापूर घाटमाथा, नागपूर, गोंदिया आणि गडचिरोली येथे जोरदार पावसाची शक्यता आहे. रायगड, सिंधुदुर्ग, पुणे, कोल्हापूर, सांगली, सातारा, सोलापूर, लातूर, धाराशिव आणि नांदेड येथेही पावसाचा अंदाज हवामान विभागाने वर्तविला आहे.

व्यापारी, ग्राहकांवर डिजिटल सापळा' यूपीआय शुल्कावरून राज ठाकरेंची टीका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई / प्रतिनिधी :

यूपीआय व्यवहारांशी संबंधित नव्या शुल्काच्या नियमावरून महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे अध्यक्ष राज ठाकरे यांनी केंद्र सरकारवर टीका केली आहे. केंद्र सरकारने व्यापारी आणि ग्राहकांवर 'डिजिटल सापळा' लावल्याचा आरोप करत, यूपीआय व्यवहारांसाठी लागणाऱ्या शुल्काचा भार सामान्य नागरिकांवर पडू नये, अशी भूमिका त्यांनी मांडली आहे.

राज ठाकरे यांनी फेसबुकवरील पोस्टद्वारे केंद्र सरकारच्या भूमिकेवर प्रश्न उपस्थित केले. डिजिटल व्यवहारांना प्रोत्साहन देण्यासाठी यूपीआय व्यवस्था उभी करण्यात आली, त्याचा मोठ्या प्रमाणावर प्रचार करण्यात आला आणि नागरिकांना या पद्धतीची सवय लावण्यात आली. मात्र, आता व्यवहारांवर शुल्क आकारण्याची चर्चा सुरू झाली असून, हा बदल ग्राहक आणि व्यापाऱ्यांसाठी आर्थिक भार ठरू शकतो, असा दावा त्यांनी केला. 'डिजिटल पेमेंट व्यवस्था

आणण्यामागचा उद्देश आर्थिक व्यवहार सुलभ करणे हा असेल, तर तिच्या देखभाल खर्चाची आणि सायबर सुरक्षेची कायमस्वरूपी तरतूद अर्थसंकल्पातून का करण्यात आली नाही?' असा सवाल राज ठाकरे यांनी उपस्थित केला. यूपीआय व्यवस्थेच्या देखभालीसाठी तसेच सायबर सुरक्षेसाठी मोठ्या प्रमाणावर निधीची आवश्यकता असते. हा खर्च कोणत्या माध्यमातून भागविला जाणार आणि त्याचा भार अखेरीस ग्राहक अथवा व्यापाऱ्यांवर पडणार का, याबाबत सरकारने स्पष्टता द्यावी, अशी मागणीही त्यांनी केली. दरम्यान, यूपीआयशी संबंधित निर्णयावरून काँग्रेसनेही केंद्र सरकारवर आरोप केले आहेत. हा निर्णय अमेरिकन सरकारच्या दबावाखाली घेण्यात आल्याचा काँग्रेसचा दावा आहे. मात्र, या दाव्याबाबत आपल्याला माहिती नसल्याचे राज ठाकरे यांनी स्पष्ट केले. परदेशी कार्ड कंपन्या आणि जागतिक पेमेंट व्यवस्थेतील कंपन्यांच्या हितसंबंधांचा या निर्णयावर प्रभाव होता का, याबाबत केंद्र सरकारने स्पष्ट भूमिका मांडावी, अशी मागणी त्यांनी केली. सरकारवर कोणताही दबाव असल्यास त्याचा फायदा सरकारी तिजोरी भरण्यासाठी घेतला जात असल्याचा आरोपही राज ठाकरे यांनी केला. मात्र, हे राजकीय आरोप असून, त्याची स्वतंत्र पुष्टी या मजकुरात उपलब्ध नाही. केंद्र सरकारच्या यूपीआयशी संबंधित नव्या नियमांचा आणि व्यापाऱ्यांवर लागू होणाऱ्या एमडीआर शुल्काचा मनसेने निषेध केला आहे. व्यापाऱ्यांनी हे शुल्क भरण्यास विरोध करावा, असे आवाहनही राज ठाकरे यांनी केले आहे. यूपीआय शुल्काबाबतच्या नव्या नियमामुळे ग्राहक, व्यापारी, बँका आणि डिजिटल पेमेंट कंपन्यांवरील आर्थिक परिणाम काय असतील, याबाबतची स्पष्टता आता महत्त्वाची ठरणार आहे.

लोणी भापकर येथील जयदीप भापकर यांनी साकारला 'वेदनेतून नेतृत्व' देखावा; सोशल मीडियावरील रील ठरली प्रेरणा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी भापकर : प्रतिनिधी

गणेशोत्सव आणि गौरी उत्सवाच्या निमित्ताने संपूर्ण महाराष्ट्रात विविध सामाजिक आणि राजकीय विषयांवर आधारित देखावे सादर केले जात आहेत. याच पार्श्वभूमीवर, लोणी भापकर गावचे रहिवासी जयदीप सुभाष भापकर यांनी त्यांच्या घरी एक विशेष आणि भावूक देखावा सादर केला आहे, ज्याची सध्या जोरदार चर्चा सुरू आहे.अजित दादांच्या रीलवरून सुचली संकल्पनाजयदीप भापकर यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, त्यांच्या घरी अनेक वर्षांपासून गणपती आणि गौरीचे आगमन होते. या वर्षी नेमका कोणता देखावा करायचा, याबाबत संपूर्ण कुटुंब चर्चा करत होते. दरम्यान, सोशल मीडियावर अजित पवार (दादा) यांच्या 'दर्भातील एक भावूक रील त्यांच्या पाहण्यात आली. ही रील पाहिल्यानंतर कुटुंबातील प्रत्येक सदस्याचा चेहरा दु:खी झाला. याच भावनेतून अजित दादांच्या राजकीय प्रवासावर आणि संघर्षावर आधारित देखावा साकारण्याचा निर्णय भापकर कुटुंबाने घेतला.'वेदनेतून नेतृत्व' विषयावर आधारित देखावाभापकर कुटुंबाने या संपूर्ण संकल्पनेला 'वेदनेतून नेतृत्व' असे नाव दिले आहे. अजित दादांच्या राजकीय जीवनातील चढ-उतार आणि त्यानंतर निर्माण झालेल्या कठीण परिस्थितीमध्ये सुनेत्रा वहिनी, पार्थ दादा आणि जय दादा यांच्यावर आलेली कौटुंबिक व राजकीय जबाबदारी या देखाव्यातून मांडण्यात आली आहे.या कठीण काळात त्यांच्यावर झालेली टीका आणि राजकीय आव्हाने यांचा सामना करत त्यांनी ही जबाबदारी कशी पेलली, याचे जिवंत चित्रण या देखाव्याच्या माध्यमातून करण्यात आले असून, हा देखावा पाहण्यासाठी सध्या नागरिक गर्दी करत आहेत.

सारांश वृत्त

पाहणी, पंचनामे, मदतीची आश्वासने; शेतकऱ्यांच्या पदरी प्रत्यक्ष दिलासा कधी?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नागपूर / प्रतिनिधी :

महाराष्ट्रातील अनेक भागांत पावसातील खंडामुळे खरीप पिकांवर संकट ओढवले असताना सरकारकडून पुन्हा एकदा पाहणी, सर्वेक्षण आणि मदतीची घोषणा करण्यात आली आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मंत्र्यांना आपापल्या भागात प्राथमिक पाहणी करण्याचे निर्देश दिले असून, पुढील आठवडाभरात प्राथमिक आढावा घेऊन त्यानंतर पिकांचे अधिकृत पंचनामे करण्यात येतील, असे सांगितले आहे.

मात्र, शेतकऱ्यांच्या शेतात नुकसान आज दिसत असताना मदतीसाठी आणखी पाहणी, त्यानंतर सर्वेक्षण आणि मग निर्णय, या प्रशासकीय साखळीमुळे प्रत्यक्ष मदत कधी मिळणार, हा प्रश्न कायम आहे. संकटग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी घोषणा नव्हे, तर वेळेत पंचनामे आणि तातडीची आर्थिक मदत अपेक्षित आहे.

कर्जमाफीच्या तीन याद्या जाहीर झाल्याचे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले असून उर्वरित याद्या लवकर पूर्ण करण्याचे निर्देश दिल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले. पिण्याचे पाणी, चारा आणि अतिरिक्त वीजपुरवठ्याच्या उपाययोजनांचाही उल्लेख करण्यात आला आहे.

हवामान विभागाच्या माहितीनुसार, ४ जून ते १९ सप्टेंबरदरम्यान देशात पावसाची १५ टक्के तूट नोंदली गेली असून दक्षिण द्वीपकल्पीय भागात ही तूट २९ टक्के आहे. महाराष्ट्र या भागाचा हिस्सा आहे.

पावसाचे संकट प्रत्यक्ष शेतात आहे; मग सरकारी मदतही फक्त शब्दांच्या पावसात राहणार की बांधावर पोहोचणार? हा प्रश्न आता सरकारच्या कृतीची परीक्षा घेणार आहे.

एलआयसीच्या 3,९०० कोटी गुंतवणुकीवर सीबीआयचा घाव; अनिल अंबानींसह रिलायन्स कॅपिटलविरोधात नवा गुन्हा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली / वृत्तसंस्था

रिलायन्स समूहाशी संबंधित आर्थिक व्यवहारांवरील तपासाला पुन्हा वेग आला असून केंद्रीय अन्वेषण विभागाने (सीबीआय) रिलायन्स कॅपिटल लिमिटेड, कंपनीचे माजी अध्यक्ष अनिल अंबानी आणि इतरांविरोधात नवा गुन्हा दाखल केला आहे. एलआयसीच्या तक्रारीवरून दाखल झालेल्या या एफआयआरमध्ये तब्बल २,६८४.५७ कोटींच्या कथित आर्थिक नुकसानीचा आरोप करण्यात आला आहे. मात्र, एफआयआरमधील आरोप हे तपासाचा भाग असून दोष सिद्ध झालेला नाही.

सीबीआयच्या माहितीनुसार, १२ एप्रिल २०१२ ते ९ मार्च २०१८ या कालावधीत एलआयसीने रिलायन्स कॅपिटलने जारी केलेल्या पाच नॉन-कन्व्हर्टिबल डिबेंचर्समध्ये एकूण ३,९०० कोटींची गुंतवणूक केली होती. ही रक्कम कंपनीच्या सर्वसाधारण व्यावसायिक गरजा, निधीची आवश्यकता आणि जुन्या कर्जाच्या पुनर्वित्तासाठी वापरण्यात येणार असल्याचे नमूद करण्यात आले होते.

मात्र, एलआयसीच्या तक्रारीनुसार गुंतवणूक मिळवताना कथित गैरप्रतिनिधित्व करण्यात आले आणि त्यानंतर निधीचा कथित गैरवापर व वळवणूक झाली. या व्यवहारातून एलआयसीला २,६८४.५७ कोटींचा कथित तोटा, तर संबंधितांना आणि इतर लाभार्थ्यांना त्याच प्रमाणात फायदा झाल्याचा आरोप आहे. फसवणूक, विश्वासघात, कटकारस्थान, निधी वळवणे आणि लेखा नोंदींमध्ये फेरफार यांसारख्या आरोपांचा तपास सीबीआय करणार आहे.

एफआयआरमध्ये अनिल अंबानींसोबत रिलायन्स एडीए समूहाचे तत्कालीन ग्रुप मॅनेजिंग डायरेक्टर सतीश सेठ, अज्ञात सरकारी अधिकारी आणि इतर व्यक्तींची नावे आहेत. सीबीआयने यापूर्वीही रिलायन्स कम्युनिकेशन्स, रिलायन्स कॅपिटल, रिलायन्स होम फायनान्स आणि इतर संबंधित कंपन्यांविरोधात प्रकरणे दाखल केली आहेत. या आधीच्या प्रकरणांमध्ये सहा आरोपपत्रे दाखल करून सात जणांना अटक झाल्याचे एजन्सीने म्हटले आहे. दरम्यान, अनिल अंबानी यांनी कोणताही गैरप्रकार केल्याचा आरोप नाकारला आहे. त्यामुळे आता सीबीआयच्या तपासातून एलआयसीची ३,९०० कोटींची गुंतवणूक नेमकी कुठे आणि कशी वळवली गेली, याचा तपशील समोर येणे महत्त्वाचे ठरणार आहे.

लडाखच्या हक्कांसाठी सोनम वांगचुक पुन्हा मैदानात; २३ सप्टेंबरला लेहमध्ये २० किमी प्रतीकात्मक मार्च

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

लडाखच्या सांस्कृतिक अस्मिता, पर्यावरण आणि लोकशाही अधिकारांच्या प्रश्नावर सामाजिक कार्यकर्ते सोनम वांगचुक यांनी पुन्हा आंदोलनाची हाक दिली आहे. वांगचुक यांच्या नेतृत्वाखाली २३ सप्टेंबर २०२६ रोजी लेहमध्ये २० किलोमीटरचा प्रतीकात्मक मार्च काढण्यात येणार आहे. लडाखला संविधानाच्या सहाव्या अनुसूचीत समाविष्ट करणे, राज्याचा दर्जा देणे आणि स्थानिक नागरिकांच्या हक्कांचे संरक्षण करणे या मागण्यांच्या पार्श्वभूमीवर या मार्चकडे पाहिले जात आहे.

हा मार्च मूळतः १९ ते २३ सप्टेंबरदरम्यान आयोजित करण्यात आला होता. मात्र, प्रतिकूल हवामान आणि सध्याचे राजकीय वातावरण लक्षात घेऊन कार्यक्रमात बदल करण्यात आल्याचे वांगचुक यांनी १७ सप्टेंबर रोजी सोशल मीडियावर प्रसिद्ध केलेल्या व्हिडिओद्वारे सांगितले. आता २३ सप्टेंबरला केवळ प्रतीकात्मक स्वरूपात २० किलोमीटरचा मार्च काढला जाणार असून, त्यानंतर २४ सप्टेंबरला 'शहीद दिन' कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येणार आहे.

२४ सप्टेंबर ही तारीख लडाखच्या अलीकडच्या आंदोलनाच्या इतिहासात महत्त्वाची ठरत आहे. २४ सप्टेंबर २०२५ रोजी लेहमध्ये झालेल्या हिंसाचारात चार आंदोलकांचा मृत्यू झाला होता. या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होत असताना वांगचुक यांच्या नेतृत्वाखाली होणारा शहीद दिनाचा कार्यक्रम लडाखमधील प्रलंबित मागण्यांकडे पुन्हा लक्ष वेधणारा ठरणार आहे.

वांगचुक यांनी यापूर्वीही लडाखच्या पर्यावरणीय आणि लोकशाही प्रश्नांसाठी उपोषण आणि आंदोलन केले आहे. सप्टेंबर २०२५ मध्ये त्यांनी लडाखला सहावी अनुसूची आणि राज्याचा दर्जा देण्याच्या मागणीसाठी ३५ दिवसांचे उपोषण केले होते. त्यामुळे २३ सप्टेंबरचा मार्च हा केवळ प्रतीकात्मक कार्यक्रम नसून लडाखच्या राजकीय मागण्यांना पुन्हा सार्वजनिक चर्चेच्या केंद्रस्थानी आणण्याचा प्रयत्न म्हणून पाहिला जात आहे.

अमेरिकेच्या दबावात कॅनडा-भारत जवळीक; वर्षअखेरीस व्यापार कराराचा दावा, चर्चेने पकडला वेग

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

भारत आणि कॅनडामधील आर्थिक संबंधांना नवे वळण मिळण्याची शक्यता निर्माण झाली असून, दोन्ही देशांमधील व्यापक आर्थिक भागीदारी कराराच्या (उएझअ) चर्चेत वर्षअखेरीस करार होण्याबाबत कॅनडाने आशावाद व्यक्त केला आहे. कॅनडाचे आंतरराष्ट्रीय व्यापारमंत्री मॅनिंडर सिद्धू यांनी १९ सप्टेंबरला मुंबईतील भेटीदरम्यान रॉयटर्सशी बोलताना आगामी काही महिन्यांत करार पूर्ण होण्याबाबत आपण अत्यंत आशावादी असल्याचे सांगितले.

भारत-कॅनडा संबंधांमध्ये काही काळ राजनैतिक तणाव राहिल्यानंतर आर्थिक सहकार्याला पुन्हा गती देण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. पंतप्रधान मार्क कार्नी यांनी मार्च २०२६ मध्ये भारत दौऱ्यात दोन्ही देश वर्षअखेरीस व्यापार करार करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित केले होते. सप्टेंबरपर्यंत या चर्चेच्या तीन फेऱ्या पूर्ण झाल्या असून चौथी फेरी सुरू झाली आहे.

या करारामध्ये केवळ आयात-निर्यात नव्हे, तर ऊर्जा, तंत्रज्ञान, कृषी, महत्त्वाची खनिजे आणि गुंतवणूक अशा अनेक क्षेत्रांचा समावेश होण्याची शक्यता आहे. भारतीय कंपन्या कॅनडातील ऊर्जा आणि क्रिटिकल मिनरल प्रकल्पांमध्ये गुंतवणुकीच्या संधी तपासत आहेत. एलएनजी तसेच अणुऊर्जा क्षेत्रातही सहकार्य वाढवण्याबाबत चर्चा सुरू असल्याचे रॉयटर्सने नमूद केले आहे.

आर्थिक संबंधांचा आकारही महत्त्वाचा आहे. २०२५ मध्ये भारत-कॅनडा वस्तू आणि सेवांचा द्विपक्षीय व्यापार ३०.४ अब्ज कॅनेडियन डॉलर होता. दोन्ही देशांनी २०३० पर्यंत हा व्यापार ७० अब्ज कॅनेडियन डॉलरपर्यंत नेण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे.

मात्र कराराची अंतिम रूपरेषा अजून निश्चित झालेली नाही. बाजारपेठेतील प्रवेश, संवेदनशील क्षेत्रांवरील नियम आणि दोन्ही देशांच्या व्यावसायिक हितसंबंधांमध्ये संतुलन साधणे ही चर्चेतील महत्त्वाची आव्हाने राहणार आहेत. त्यामुळे 'वर्षअखेरीस करार' हे सध्या उद्दिष्ट आणि राजकीय आशावाद आहे; अंतिम करार होण्यासाठी पुढील वाटाघाटी निर्णायक ठरणार आहेत.

युरोपचा भंगार 'बंदी'चा डाव; भारताला २०२७पासून ईयूच्या धातू कचऱ्याच्या आयातीवर मोठा धक्का?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था

युरोपियन युनियनने धातूच्या कचऱ्याच्या निर्यातीवर कडक नियम आणण्याच्या हालचाली सुरू केल्या असून, त्याचा थेट परिणाम भारतावर होण्याची शक्यता आहे. युरोपियन कमिशनच्या प्रस्तावानुसार, मे २०२७पासून भारतासह गैर-ओईसीडी देशांना ईयूमधून नॉन-हॅझर्डस धातू कचरा, त्यात ॲल्युमिनियम स्क्रॅपचा समावेश, आयात करण्यास सर्वसाधारणपणे बंदी असेल. मात्र, पर्यावरणपूरक पद्धतीने या कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्याची क्षमता सिद्ध करणाऱ्या देशांना अपवादाच्या यादीत स्थान मिळू शकते.

युरोपियन कमिशनने शुक्रवारी या प्रस्तावाची अधिकृत घोषणा करत अपवादांच्या यादीवर सार्वजनिक सल्लामसलत सुरू केली आहे. त्यासाठी १६ ऑक्टोबरपर्यंत मते मागवण्यात आली आहेत. भारताने यापूर्वी ईयूकडे ॲल्युमिनियम स्क्रॅप आयात सुरू ठेवण्यासाठी आवश्यक पात्रतेसाठी अर्ज केला आहे. आयोगाला पर्यावरणीयदृष्ट्या सुरक्षित प्रक्रिया करण्याची क्षमता सिद्ध करणाऱ्या देशांची स्वतंत्र यादी तयार करायची आहे.

या निर्णयाला भारताच्या दृष्टीने विशेष महत्त्व आहे. कारण भारत हा युरोपियन ॲल्युमिनियम स्क्रॅपचा मोठा खरेदीदार आहे. त्यामुळे पुरवठा साखळीवर परिणाम झाल्यास भारतीय पुनर्वापर आणि ॲल्युमिनियम उद्योगाच्या कच्च्या मालाच्या उपलब्धतेवर दबाव निर्माण होऊ शकतो.

विशेष म्हणजे, याच महिन्यात ईयूने ॲल्युमिनियम स्क्रॅपवर १५ टक्के निर्यात शुल्क लावण्याचा प्रस्ताव मागे घेतला होता. भारताच्या दबावानंतर हा प्रस्ताव कमकुवत झाल्याचे रॉयटर्सने वृत्त दिले होते. आता व्यापार शुल्काऐवजी कचरा व्यवस्थापनाच्या नियमांचा आधार घेत ईयूने त्याच उद्दिष्टाकडे वाटचाल केल्याचे चित्र आहे.

मात्र हा भारताविरोधातील अंतिम बंदी आदेश अद्याप नाही. २१ मे २०२७पासून नवे नियम लागू होणार असून, २१ नोव्हेंबर २०२६पर्यंत पहिली पात्र देशांची यादी निश्चित होण्याची अपेक्षा आहे. त्यामुळे पुढील काही महिने भारतासाठी निर्णायक ठरणार आहेत.

दिल्लीत अल्पवयीन मुलीची हत्या; महिला सुरक्षेवर राहुल गांधींचा शाहांना सवाल 'जबाबदारी नेमकी कुणाची?'

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

दिल्लीतील १६ वर्षीय मुलीवर कथित सामूहिक बलात्कार करून तिची हत्या केल्याच्या घटनेनंतर राजधानीतील महिला सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर आला आहे. या प्रकरणावरून लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांच्यावर प्रश्न उपस्थित करत, महिलांच्या सुरक्षेची जबाबदारी नेमकी कुणाची? असा थेट सवाल केला. दिल्ली पोलिसांचे प्रशासकीय नियंत्रण केंद्रीय गृह मंत्रालयाकडे असल्याने राहुल गांधी यांनी शाहांच्या जबाबदारीकडे लक्ष वेधले.

या प्रकरणाची माहिती १३ सप्टेंबर रोजी पोलिसांना मिळाली. स्वरूप नगर परिसरातील कुशक रोडजवळील मोकळ्या मैदानात एका अज्ञात मुलीचा मृतदेह आढळून आला. पोलिसांच्या तपासानुसार, गुन्हा त्याआधीच्या काळात घडला असावा. तपासात चार संशयितांना ताब्यात घेण्यात आले असून त्यात तीन अल्पवयीन आणि एका १९ वर्षीय तरुणाचा समावेश आहे.

पोलिसांनी परिसरातील ५० हून अधिक सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांचे फुटेज तपासले. घटनास्थळाजवळ संशयास्पदरीत्या

फिरणाऱ्या टेम्पोचा माग काढत पोलिस आरोपींपर्यंत पोहोचल्याचे सांगण्यात आले आहे. तपासादरम्यान दोन चाकू आणि कपडेही जप्त करण्यात आल्याची माहिती पोलिसांनी दिली आहे.

या प्रकरणात भारतीय न्याय संहिता आणि पॉक्सो कायद्यांतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

राहुल गांधी यांनी या घटनेवर तीव्र चिंता व्यक्त करत, राजधानीत एवढा गंभीर गुन्हा घडूनही पोलिसांना काही दिवस त्याची माहिती नसल्याचा आरोप केला. गुन्हेगारांविरोधात कठोर कारवाई आणि जबाबदारी निश्चित करण्याची मागणी त्यांनी केली. दरम्यान, तपास सुरू असून आरोपींची नेमकी भूमिका आणि घटनेचा संपूर्ण क्रम निश्चित करण्याचे काम पोलिसांकडून सुरू आहे.

'लग्नाची कायदेशीर मान्यता नसेल तर 'स्पाऊस'चा करसवलतीचा हक्क नाही'; समलैंगिक जोडप्याच्या याचिकेला केंद्राचा विरोध

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था

समलैंगिक जोडप्यांना विवाहाची कायदेशीर मान्यता नसताना 'पती-पत्नी'ला मिळणारे करसवलतीचे फायदे देता येणार नाहीत, अशी भूमिका केंद्र सरकारने कर्नाटक उच्च न्यायालयात मांडली आहे. आयकर कायद्यातील 'रिलेटिव्ह'कडून मिळणाऱ्या भेटवस्तूंवरील करसवलतीचा लाभ दीर्घकाळ स्थिर समलैंगिक नात्यात असलेल्या जोडप्यांना मिळावा, अशी मागणी करणाऱ्या याचिकेला केंद्राने विरोध केला आहे. या प्रकरणामुळे भारतात समलैंगिक नात्यांना सामाजिक मान्यता मिळण्यापलीकडे कायदेशीर हक्क आणि करव्यवस्थेतील समानतेचा प्रश्न पुन्हा न्यायालयासमोर आला आहे.

हे प्रकरण आयकर कायदा, १९६१ मधील कलम ५६(२)() च्या पाचव्या तरतुदीशी संबंधित आहे. या तरतुदीनुसार 'रिलेटिव्ह'कडून मिळालेल्या काही भेटवस्तूंवर कर लागू होत नाही. याचिकाकर्त्या जोडप्याने या तरतुदीत वापरलेल्या 'स्पाऊस' या संज्ञेत समलैंगिक जोडीदारांचाही समावेश करावा, अशी मागणी केली आहे. त्यांच्या प्रकरणाची पार्श्वभूमी एका २२ कॅरेट सोन्याच्या ब्रेसलेटची आहे. हे कुटुंबातील वारसाहक्काने आलेले दागिने असल्याचे सांगत एका जोडीदाराने नात्याच्या वर्धापनदिनानिमित्त दुसऱ्या जोडीदाराला ते भेट दिले होते. याचिकाकर्त्यांचा दावा आहे की, ते विषमलैंगिक विवाहित जोडपे असते तर या भेटवस्तूवर संबंधित करसवलत मिळाली असती.

केंद्र सरकारच्या वतीने सॉलिसिटर जनरल तुषार मेहता यांनी न्यायमूर्ती बी. एम. श्याम प्रसाद यांच्यासमोर युक्तिवाद करताना 'स्पाऊस' या शब्दाचा अर्थ आयकर कायद्यातील कलम २(४१) मधील 'रिलेटिव्ह'च्या व्याख्येच्या संदर्भात पाहिला पाहिजे, असे सांगितले. या व्याख्येत पती किंवा पत्नीचा समावेश आहे. त्यामुळे न्यायालयीन व्याख्येद्वे 'स्पाऊस'चा अर्थ वाढविल्यास आयकर कायद्यातील इतर तरतुदींवरही त्याचे परिणाम होऊ शकतात, असा केंद्राचा युक्तिवाद आहे.

केंद्राने यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाच्या डीअिंळॅ ीं. णपळेप ेष खपवळर या २०२३ मधील निर्णयाचाही आधार घेतला. समलैंगिक विवाहाला कायदेशीर मान्यता देण्याचा प्रश्न विधिमंडळाच्या क्षेत्रात सोपवण्यात आला होता, असा केंद्राचा युक्तिवाद आहे. त्यामुळे केवळ आयकर कायद्यातील एका शब्दाचा अर्थ व्यापक करून न्यायालयाने अप्रत्यक्षपणे समलैंगिक विवाहाला वैधानिक मान्यता देऊ नये, असे सरकारचे म्हणणे आहे.

केंद्राने आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा उपस्थित केला आहेविवाह आणि लैंगिक ओळख हे दोन वेगळे कायदेशीर निकष आहेत. उदाहरण म्हणून केंद्राने अविवाहित स्त्री-पुरुष जोडप्याचाही उल्लेख केला. दीर्घकाळ एकत्र राहत असले तरी केवळ सहजीवनामुळे त्यांना प्रत्येक कायद्यात 'स्पाऊस'चा दर्जा मिळत नाही, असा युक्तिवाद करण्यात आला. त्यामुळे या तरतुदीतील वर्गीकरण लैंगिक ओळखीवर नव्हे, तर वैध वैवाहिक स्थितीवर आधारित असल्याचे केंद्राचे म्हणणे आहे.

मात्र, या याचिकेचा व्यापक घटनात्मक मुद्दा केवळ एका सोन्याच्या दागिन्यापुरता मर्यादित नाही. जर एखाद्या नात्याला विवाहाची कायदेशीर मान्यता मिळत नसेल, तर त्या नात्यातील व्यक्तींना विवाहित जोडप्यांना उपलब्ध असलेल्या आर्थिक आणि वैधानिक अधिकारांपासून कितपत दूर ठेवता येईल? हा प्रश्न न्यायालयासमोर आहे. याचिकाकर्त्यांनी अनुच्छेद १४ अंतर्गत समानतेच्या अधिकाराचाही आधार घेतला असून, दीर्घकाळ स्थिर असलेल्या समलैंगिक नात्यांना संबंधित करसवलतीत समाविष्ट करण्याची मागणी केली आहे.